

Reportage

‘Thuis in de Sluis’

Trea Westra en Hester Schippers over de Sluisfabriek in Drachten

Waar tot 1998 nog zware silo's en industriële machines werden geproduceerd, in de Sluisfabriek in Drachten, zijn nu tientallen creatieve makers actief. De voormalige fabriek, een groot, uit staal en steen opgetrokken complex, met meer dan 6.000 m² aan ateliers, studio's, werk- en vergaderruimtes, is vanwege de bijzondere status van naorlogs industrieel bouwwerk een gemeentelijk monument. De makers huren er voor kortere of langere tijd een werkplek waar ze schilderen, beeldhouwen, decors ontwerpen, kleding of meubels maken, theater of muziek produceren, kortom, creatief zijn. Daarnaast, vertelt Trea Westra, initiator en beheerder van de broedplaats, zijn er theatervoorstellingen en tentoonstellingen, worden er videoclips opgenomen en fotoreportages gemaakt, maar ook lezingen en zakelijke bijeenkomsten gefaciliteerd.

Vertrouwen

‘De makers delen er niet alleen het dak boven hun hoofd, maar ook hun expertise, ervaring en materiaal.’ Er zijn nauwelijks tussenwanden, legt ze uit. ‘Iedereen kan bij elkaar meekijken of langslopen voor een praatje. De makers zoeken elkaar op en helpen elkaar. De een heeft een enorme werkbank die anderen ook graag

Jack van der Leden

gebruiken, de ander is thuis in stofferen en vraagbaak op dat terrein. Ze vinden elkaar vanzelf, zie ik dagelijks, om kennis uit te wisselen maar ook samen mooie dingen te creëren.’ Vertrouwen staat centraal in de broedplaats. Westra: ‘Iedereen krijgt een sleutel en mag naar believen komen en gaan. Vertrouwen brengt vrijheid in je hoofd, en daarmee creativiteit’. Je kunt in de fabriek overigens ook je trouwreceptie houden. ‘Vorige week was er nog één!’

In haar vorige baan, bij de Rabobank, organiseerde Westra culturele evenementen voor cliënten. Na verloop van tijd had ze een omvangrijk netwerk opgebouwd en ging ze op zoek naar een nieuwe uitdaging. Haar focus lag op Drachten, waar ze is geboren en getogen. De Sluisfabriek, op nog geen anderhalve kilometer van het oude centrum van de stad, kende ze al. Twee kunstenaars hadden er na de sluiting van de fabriek in 1998 hun intrek genomen. Al snel kwam ze op het idee om er een (creatieve) ontmoetingsplek van te maken.

In het kader van Leeuwarden Culturele Hoofdstad 2018 kwam er een verzoek voor een theatervoorstelling in de monumentale fabriek en werd haar gevraagd dit te faciliteren. Datzelfde jaar had ze een coördinerende rol bij de tentoonstelling *Bestemming Drachten*, met beelden voor in de openbare ruimte die kunnen fungeren als toegangspoorten voor de stad. ‘Zo ontstond mijn rol als culturele facilitator.’ En met succes: Westra pakte door, maakte een bidbook met haar plannen om in de oude fabriek makers te faciliteren en ging ermee naar het college van Smallingerland. ‘Ga maar gewoon aan de slag’, zeiden ze.

De eigenaren van de fabriek, twee directeurs van bouwbedrijf Hollema Bouw, kochten het pand in 2015. Zij hadden meteen een klik met Westra en haar plannen om er een broedplaats onder te brengen. ‘Het bedrijf wilde maatschappelijk een steentje bijdragen.’ Aldus geschiedde.

De Sluisfabriek,
Drachten, 2022.
Fotografie:
Maurice Hamming/
Sluisfabriek

'Zij regelen de hardware en ik de software. Ofwel: zij plegen het onderhoud, ik zorg voor het contact met de huurders en de programmering. De overeenkomst is kraakhelder, past op een A4'tje en werkt voor beide partijen perfect.'

De belangstelling voor de werkruimten is vanaf de aanvang groot geweest, vooral vanuit de regio, en groeit nog steeds. Inmiddels kan ze terugblikken op drie succesvolle jaren. De Sluis heeft nu nog een industriefunctie, maar binnenkort komt daar verandering in en mag Westra er ook evenementen, horeca en artist in residence organiseren. 'Dat verruimt de mogelijkheden.'

Sociale functie

Gebruiker van het eerste uur is Hester Schippers. Met haar bedrijf End of April houdt ze zich bezig met hergebruik van restmaterialen. 'Afval is mijn passie', legt ze uit. Ze maakt er meubels en woonaccessoires van en biedt die, samen met vintage, aan in haar webshop. 'Iedereen die zijn huis duurzaam wil inrichten, kan bij mij terecht.' Vanaf haar eerste bezoek aan de fabriek is ze er verliefd op. 'Ik vond het direct zo geweldig, dat ik dacht: "Hier wil ik m'n bedrijf starten"'. Daarnaast organiseert Schippers workshops over duurzaamheid en creativiteit en geeft ze lessen in creatief hergebruik in het voortgezet onder-

wijs. In de Sluisfabriek, maar ook op locatie. De broedplaats heeft als ontmoetingsplaats, tussen makers onderling, cursisten en bezoekers, een belangrijke sociale functie binnen de regio. 'Zodra er een nieuwkomer is, maak ik een praatje om kennis te maken. We lenen apparatuur aan elkaar uit en vragen elkaar om advies of hulp, wisselen ervaring en kennis uit, maar hebben ook

spontane, inspirerende gesprekken.' De contacten leiden regelmatig tot concrete samenwerkingen. Zo geeft ze samen met Roelfien Faber van FabrXX, die tassen maakt van restmateriaal, workshops. En foto- en videograaf Maurice Hamming leert haar video's te maken en geluid te bewerken.

Thuis in de Sluis, zo ervaart ze het werken in de fabriek. Wat de sociale functie betreft: het huwelijksfeest waar Westra over sprak, was dat van Schippers. Ze kon geen betere locatie bedenken. 'Het was heel mooi. Niet alleen familie en vrienden, maar ook collega-makers en vrijwilligers van de fabriek waren van de partij.' •

Meer informatie: sluisfabriek.nl

Jack van der Leden
is redacteur van
Boekman